

Антимонопольний комітет України

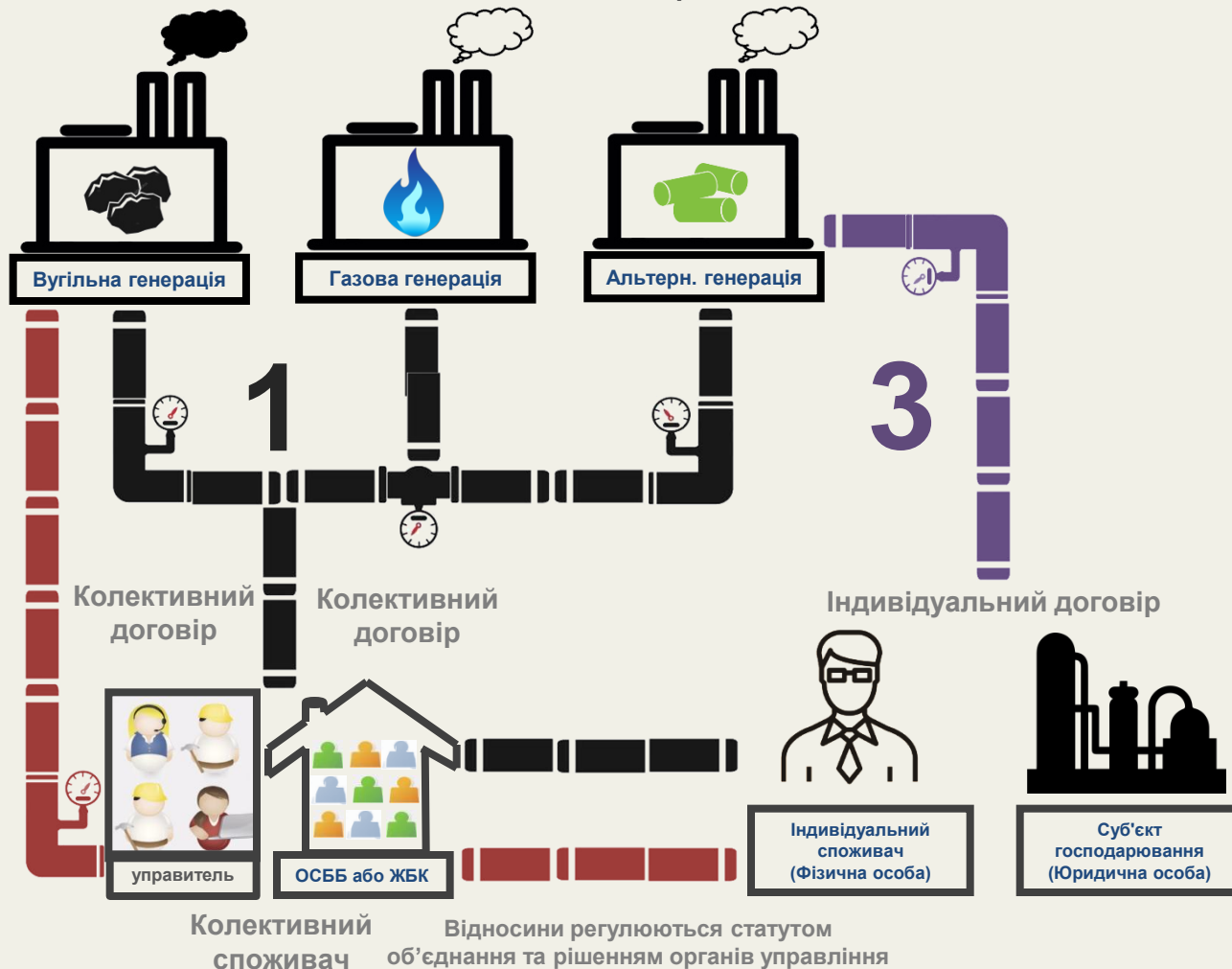
Теплопостачання в Україні.

Що має знати споживач?»

11 жовтня, 2018 рік

День захисту конкуренції на ринках житлово-комунальних послуг
Доповідач – Соломченко Вадим Петрович

Моделі постачання теплової енергії

Теплопостачання в Україні

Ключові цифри 2017р.

- Понад **10 000** регіональних ринків
- Понад **75 000** багатоповерхових будинків, до яких постачається теплоенергія
- Вартість послуги з централізованого опалення з податками **1300 грн./Гкал**
- Загальний обсяг відпуску теплоенергії за всіма джерелами постачання **93,3 млн. Гкал.**
- В грошовому вираженні - **93,3 млн. Гкал. * 1300 грн./Гкал = 121,3 млрд. грн.**

Завдання АМКУ

Пріоритети:

- контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на благо споживачів

Принципи та підходи:

- законність
- гласність
- захист конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів

Повноваження:

- дослідження ринків
- розгляд заяв та справ з метою припинення порушень
- надання рекомендацій та пропозицій
- погодження НПА

Закон України «Про житлово-комунальні послуги»

- Потрібно розробити понад **30** **нормативно-правових акта**, необхідних для забезпечення реалізації ЗУ “Про ЖКП”
- Наразі АМКУ опрацьовано **17** **проектів НПА**, розробником яких є Мінрегіон
- До **11** **проектів НПА** надані зауваження та пропозиції

Питання, з якими звертаються споживачі

- обґрунтованість цін/тарифів на житлово-комунальні послуги
- оплата опалення місць загального користування
- неналежний технічний стан теплових та внутрішньобудинкових мереж
- невідповідність параметрів якості комунальних послуг встановленим вимогам, стандартам та нормативам
- типові договори про надання житлово-комунальних послуг
- перерахунок за неякісні послуги
- порядок розгляду спорів між споживачами та надавачами послуг

Основні права та обов'язки споживачів

Права

одержувати своєчасно та належної якості житлово-комунальні послуги

на відшкодування збитків внаслідок неналежного надання або ненадання житлово-комунальних послуг

на зменшення розміру плати за послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або зниження їхньої якості

Обов'язки

оплачувати надані житлово-комунальні послуги за цінами/тарифами та у строки, встановлені договорами

у разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги сплачувати пеню

допускати у своє житло (інший об'єкт нерухомого майна) управителя, виконавців комунальних послуг або їхніх представників

Чинники, які мають вплив на вартість теплопостачання

Оплата місць загального користування

- Чинним законодавством **не визначено поняття «послуга з опалення місць загального користування»**
- Законом України «Про ЖКП», який вводиться в дію з **1 травня 2019 року, також не передбачено послуг з опалення місць загального користування**
- Чинною “Методикою розрахунку кількості теплоти, спожитої на опалення місць загального користування багатоквартирних будинків, та визначення плати за їх опалення» **чітко не визначено, хто є виконавцем та отримувачем послуги та відповідальність сторін**
- Згідно з Законом «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» **обсяг теплової енергії, витраченої на опалення місць загального користування, визначається та розподіляється між споживачами пропорційно до площі квартири за методикою розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг.**

Наразі Методика розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг **ВІДСУТНЯ**

для виконавців

відсутність Методики створює умови до встановлення плати, розрахованої за власним алгоритмом підприємства

відсутність Методики створює умови для маніпуляцій при розрахунках за опалення місць загального користування

для споживачів

непрозора вартість послуги, неможливо перевірити обґрунтованість

отримання неякісних послуг та відсутність відповідальності з боку надавачів послуг

В разі виявлення таких порушень, Комітет оцінюватиме суб'єктів господарювання на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції (зловживання монопольним становищем)

Щодо затвердження типових договорів

Надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах. (частина 1 статті 12 Закону України «Про ЖКП»)

Договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. (частина 1 статті 12 Закону України «Про ЖКП»)

Колективний договір:

(між управителем багатоквартирного будинку та надавачем послуг з тепlopостачання)

Індивідуальний договір:

- щодо послуг з постачання теплової енергії;
- щодо послуг з постачання гарячої води

Договори повинні враховувати:

- відповідальність сторін;
- підстави для зміни або розірвання договору;
- порядок (умови) здійснення перерахунку вартості послуг;
- порядок розгляду спорів в процесі виконання, зміни чи розірвання договору

Наразі типові договори на послуги з постачання теплової енергії та послуги з постачання гарячої води, передбачені Законом України «Про ЖКП», **ВІДСУТНІ**

Перерахунок за неякісно надані послуги

- **У разі ненадання послуг** або надання їх **не в повному обсязі**, зниження якості, зокрема відхилення їх кількісних і якісних показників **від нормативних, виконавець проводить перерахунок розміру плати за фактично надані послуги** шляхом зменшення розміру плати за надані послуги (Постанова КМУ від 17.02.2010 № 151)
- **Обов'язком виконавця є проведення перерахунку розміру плати за надання послуг у разі ненадання їх, надання не в повному обсязі, зниження якості, зокрема, відхилення їх кількісних та/або якісних показників від затверджених нормативів (норм) споживання** (Постанова № 630 від 21.07.2005)
- Порядком проведення перерахунків розміру плати за надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в разі ненадання їх або надання не в повному обсязі, зниження якості» затвердженим постановою КМУ від 17.02.2010 № 151, встановлено порядок перерахунку за умови відсутності квартирних та будинкових засобів обліку теплової енергії
- **Методика здійснення перерахунків за послуги з постачання теплової енергії у разі наявності будинкових засобів обліку відсутня**
- **За наявності квартирних та будинкових засобів обліку споживач позбавлений можливості отримати перерахунок у разі ненадання послуг або надання їх не в повному обсязі та неналежної якості**

для виконавців

створює умови для маніпулювань з боку виконавців послуг з теплопостачання

створює умови для встановлення необґрунтовано завищених цін

створює умови для уникнення відповідальності виконавця послуги за неякісно надані послуги

для споживачів

споживач позбавлений можливості отримувати якісні послуги в залежності від t°

неможливо перевірити обґрунтованість виставлених рахунків

ускладнює здійснення перерахунків за неякісно надані послуги, або ненадані послуг

В разі виявлення таких порушень, Комітет оцінюватиме суб'єктів господарювання на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції (зловживання монопольним становищем)

Щомісячна абонплата

- Відповідно до Закону України “Про ЖКП” з **1 травня 2019 року** вводиться щомісячна абонплата за послуги з постачання теплової енергії та послуги з постачання гарячої води (**не залежно від спожитої послуги**)
- плата за абонентське обслуговування включає:
 1. відшкодування витрат, пов’язаних з укладенням договору про надання комунальної послуги
 2. відшкодування витрат, пов’язаних зі здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами та стягненням плати за спожиті комунальні послуги
 3. відшкодування витрат, пов’язаних з обслуговуванням приладів - розподільювачів теплової енергії та/або вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги у квартирах (приміщеннях) багатоквартирного будинку
- Наразі Мінрегіоном розроблений проект постанови КМУ “Про встановлення граничного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам багатоквартирних будинків за індивідуальними договорами”

Розмір щомісячної плати

Розмір граничної плати за абонентське обслуговування визначається за формулою:

$$РП_{\text{грн}} = ЗП_{\text{мін}} * СД_{\text{сер}} * К_{\text{ЖКП}} * К,$$

де

$РП_{\text{грн}}$ - граничний розмір плати,

$ЗП_{\text{мін}}$ - законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати на відповідну дату,

$СД_{\text{сер}}$ - середній кількісний склад домогосподарства, що становить 2,58 осіб,

$К_{\text{ЖКП}}$ - коефіцієнт середнього по Україні розміру витрат домогосподарств на оплату житлово-комунальних послуг, що становить 0,15

$К$ - коефіцієнт відшкодування домогосподарством витрат, понесених виконавцем комунальних послуг при наданні цих послуг у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами

для виконавців

реальні витрати виконавця послуг з тепlopостачання будуть **вище**, ніж визначений розмір плати за абонентське обслуговування

реальні витрати виконавця послуг з тепlopостачання будуть **нижчими**, ніж визначений розмір плати за абонентське обслуговування

плату за обслуговування мереж отримують одночасно і виконавці послуг і управителі

для споживачів

мережі якісно не обслуговуються, що ускладнить отримання послуг з тепlopостачання

оплата завищених рахунків на послуги з тепlopостачання

подвійна оплата за утримання внутрішньобудинкових мереж, уникнення відповідальності виконавців послуг, незабезпечення споживачам отримання якісної послуги

оплата навіть за відсутності тепла або гарячої води

В разі виявлення таких порушень, Комітет оцінюватиме суб'єктів господарювання на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції (зловживання монопольним становищем)

Пропозиції АМКУ

Кабінет
Міністрів
України

розробити та затвердити в установленому порядку типові договори про надання послуг з постачання теплової енергії та послуг з постачання гарячої води з:

- індивідуальним споживачем (з урахуванням обслуговування внутрішньобудинкових мереж),
- індивідуальним споживачем (без врахуванням обслуговування внутрішньобудинкових мереж),
- колективним споживачем

Міністерство
регіонального
розвитку,
будівництва та
житлово-
комунального
господарства
України

розробити та затвердити в установленому порядку «Порядок обслуговування внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води», яким передбачити розподіл обов'язків і відповідальності між виконавцями послуг теплопостачання та управителями будинку за утримання внутрішньобудинкових мереж

розробити та затвердити в установленому порядку «Методику розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг», яка б передбачала:

- прозорий порядок оплати за опалення місць загального користування, з урахуванням різних категорій споживачів послуг (ЖБК, ОСББ, безпосередні власники квартир), різних варіантів технічних рішень систем опалення багатоквартирних будинків, в тому числі побудованих за індивідуальними проектами, а також можливість відключення від опалення місць загального користування

Що має знати споживач

Оперативне вирішення індивідуальних проблем пов'язаних з наданням послуг тепlopостачання має здійснюватися органами державної влади відповідно до їх повноважень на основі звернень та заяв

Розподіл повноважень між органами влади

- встановлення необґрунтовано завищених цін на послуги
- невідповідність параметрів якості комунальних послуг встановленим вимогам, стандартам та нормативам
- відмова у перерахунку за неякісні послуги
- неналежний технічний стан теплових мереж
- здійснення контролю за забезпеченням споживачів тепловою енергією

ОДА та НКРЕКП

Держпрод-
споживслужба та ОДА

ОДА та НКРЕКП

Держенергонагляд

Держпрод-
споживслужба та ОМС

Зазначені дії можуть бути предметом дослідження Антимонопольного комітету України

- за умови системності та тривалості порушень
- порушень, що охоплюють велике коло осіб
- навмисного здійснення порушень (створення перешкод для входу на ринок чи усунення з ринку інших суб'єктів, відмова у доступі до інфраструктури, цінова дискримінація, відмова у постачанні послуги та ін.)
- бездіяльності органів влади щодо вирішення проблем пов'язаних з наданням послуг тепlopостачання

Діяльність АМКУ на регіональному рівні

Відповідно до доручень Голови Комітету Територіальні відділення здійснюють дослідження ринків:

- послуг у сфері поводження з побутовими відходами;
- послуг з постачання теплової енергії;
- послуг з управління багатоквартирними будинками;
- послуг з централізованого водопостачання та водовідведення;
- послуг з приєднання до теплових мереж юридичних осіб;
- послуг з організації встановлення індивідуального опалення в будинках і приміщеннях

Розглянуто **28 справ** за якими прийнято рішення органами Комітету

Надано **104** рекомендації

Дякую за увагу

<http://www.amc.gov.ua/>

*03035, м. Київ, МСП-03680, вул. Митрополіта
Липківського, 45 ,
телефон: (044) 251-62-62 факс: (044) 520-03-25*

